

ГАЗЭТА ВЫХОДЗІЦЬ РАЗ У ТЫДЗЕНЬ — ЦАНА 30 Н. ФЭН.

LE JOURNAL BIELORUSSIE
LA PATRIEDIE WEISSRUTHENISCHE ZEITUNG
„DAS VATERLAND“THE BELORUSSIAN NEWSPAPER
„THE FATHERLAND“

№ 36 (571)

Нядзеля 3-га верасня 1961 г.

ГОД ВЫДАНЬЯ 15

Перад перамовамі ў справе Бэрліну

Вынікі міжнароднай дыпляматычнай актыўнасці на працягу апошніх дзён не пакідаюць ніякіх сумлевав, што неўзабаве пачнучыцца перамовы паміж Захадам і Усходам у справе Бэрліну. Першыя крокі ў гэтым кірунку ўжо зроблены ёсць, а бодва бакі выказали сваю згоду і пажаданы сесцыі за стол перамовав.

Мы ўжо акрэсвілі наша становішча ў выказалі некаторыя меркаваны ў гэтым пытанні (тг. артыкул Ю. Дубовіка ў папярэднім нумары «Баčkauščyna»). Аднак мы ўважаем патрэбным спыніцца яшчэ на некаторых, можа больш агульных, але ня менш важных аспектах г. зв. бэрлінскіх проблемах.

Прыгадаем факты. Пасля сустрэчі Хрушчова з Кэнэдзі ў Вене амаль адразу паслыя яе — Хрушчоў заўвіў, што ён мае цвёрды намер, калі Захад ня згодзіцца на ягоныя ўмовы, падпісаць супаратны мір з савецкай зонай Нямеччыны — з марыянскімі урадам Ульбрэхта. Адначасова Хрушчоў зноў пастаўі пад сумлеў прафы заходніх дзяржаваў у Бэрліне. Ад таго часу ён падаў некалькі варыянтаў выгаднага для яго развязання г. зв. бэрлінскага пытання, але галоўным варыянтам засталася ідэя «вольнага гораду» — маючы на ўзвеze, зразумела, толькі Захадні Бэрлін. Усходні-ж, маўляў, гэта ўнутраная справа «сувэрэннай» Нямеччай Дэмакратычнай Рэспублікі...

Ня будзем тут пералічаць усіх нотаў і контрапатаў, сустэртае навет забойнай сілай; што пасягненне на свабоду насельніцтва Захаднія Бэрліну будзе разглядацца як акт агрэсіі на Задзіночаныя Штаты ягоных саюзнікаў. Аднак Кэнэды, пры ўсёй ражучасці ягонага точнага, не зачмыніў дэзвярэй да перамовав, як у бэрлінскім, так і агульнанемецкім пытаннях.

А Хрушчоў? Ён, гаворачы словамі ягона суродзіча Крылова — як той Васька, «слушае да ест...» З ягонай згодай Ульбрэхт аграгадзіў бетоннымі мурамі Усходні Бэрлін ад Захаднія. Зламаная яшчэ адна ўмова — Парыжская пагадненне 1949 году. На першай й не апошнія... Але ў той-же час заходніх саюзнікам дали зразумець, што іхнія права ў Заходнім Бэрліне — уключна з правамі на шляхі спалучэння з Захадам — застаюцца ў сіле. Значыцца, права заходніх саюзнікаў — прынамсі ціпер у васноўным не парушаныя. Бараніць іх пакуль-што няма падставы...

І вось так, без найменшай рызыкі вайны — прэзыдэнт Кэнэды палераджаў-жыне парушаць права заходніх саюзнікаў у Бэрліне, забавязваўся бараніць Захадні Бэрлін, а ня што іншое, — Хрушчоў здолеў запісаць на сваё контра ѹшчэ адну прыбытковую пазыцыю. Захадні Бэрлін — съветач свабоды ў навакольнай цемені, вітрына вольнага съвету — адгароджана ад насельніцтва савецкай зоны Нямеччыны бетоннымі мурамі.

Як кажуць, апэтыт прыходзіць з ядой. Ледзь бальшавікі паспелі пераканацца, што іхны чарговыя крокі укаранаваўся для іх посыхам, яны пачалі «мамаць» далей: у сваёй апошній ноце Масква пачала ўжо дамагацца кантролю над паветраным спалучэннем паміж Захадам і Бэрлінам, намагаючыся абмежаваць права заходніх саюзнікаў сваёй інтэрпрэтацыяй пагаднення ў гэтым пытанні. Гэтае «маманыне» адбываецца ня толькі на дыпляматычным полі. Байдай у той-же самы час у Бэрліне мела месца некалькі вельмі харектэрных і, на нашу думку, красамоўных інцыдэнтаў.

Паводле пагаднення чатырох быльх

саюзнікаў, асабовы склад гарнізонаў чатырох дзяржаваў у Бэрліне мае права свабоднага руху ўсім горадзе, і вось паўнучца перамовы паміж Захадам і Усходом у справе Бэрліну. Першыя крокі ў гэтым кірунку ўжо зроблены ёсць, а бодва бакі выказали сваю згоду і пажаданы сесцыі за стол перамовав.

Мы ўжо акрэсвілі наша становішча ў выказалі некаторыя меркаваны ў гэтым пытанні (тг. артыкул Ю. Дубовіка ў папярэднім нумары «Баčkauščyna»). Аднак мы ўважаем патрэбным спыніцца яшчэ на некаторых, можа больш агульных, але ня менш важных аспектах г. зв. бэрлінскіх проблемах.

Прыгадаем факты. Пасля сустрэчі Хрушчова з Кэнэдзі ў Вене амаль адразу паслыя яе — Хрушчоў заўвіў, што ён мае цвёрды намер, калі Захад ня згодзіцца на ягоныя ўмовы, падпісаць супаратны мір з савецкай зонай Нямеччыны — з марыянскімі урадам Ульбрэхта. Адначасова Хрушчоў зноў пастаўі пад сумлеў прафы заходніх дзяржаваў у Бэрліне. Ад таго часу ён падаў некалькі варыянтаў выгаднага для яго развязання г. зв. бэрлінскага пытання, але галоўным варыянтам засталася ідэя «вольнага гораду» — маючы на ўзвеze, зразумела, толькі Захадні Бэрлін. Усходні-ж, маўляў, гэта ўнутраная справа «сувэрэннай» Нямеччай Дэмакратычнай Рэспублікі...

Ня будзем тут пералічаць усіх нотаў і контрапатаў, сустэртае навет забойнай сілай; што пасягненне на свабоду насельніцтва Захаднія Бэрліну будзе разглядацца як акт агрэсіі на Задзіночаныя Штаты ягоных саюзнікаў. Аднак Кэнэды, пры ўсёй ражучасці ягонага точнага, не зачмыніў дэзвярэй да перамовав, як у бэрлінскім, так і агульнанемецкім пытаннях.

А Хрушчоў? Ён, гаворачы словамі ягона суродзіча Крылова — як той Васька, «слушае да ест...» З ягонай згодай Ульбрэхт аграгадзіў бетоннымі мурамі Усходні Бэрлін ад Захаднія. Зламаная яшчэ адна ўмова — Парыжская пагадненне 1949 году. На першай й не апошнія... Але ў той- же час заходніх саюзнікам дали зразумець, што іхнія права ў Заходнім Бэрліне — уключна з правамі на шляхі спалучэння з Захадам — застаюцца ў сіле. Значыцца, права заходніх саюзнікаў — прынамсі ціпер у васноўным не парушаныя. Бараніць іх пакуль-што няма падставы...

І вось так, без найменшай рызыкі вайны — прэзыдэнт Кэнэды палераджаў-жыне парушаць права заходніх саюзнікаў у Бэрліне, забавязваўся бараніць Захадні Бэрлін, а ня што іншое, — Хрушчоў здолеў запісаць на сваё контра ѹшчэ адну прыбытковую пазыцыю. Захадні Бэрлін — съветач свабоды ў навакольнай цемені, вітрына вольнага съвету — адгароджана ад насельніцтва савецкай зоны Нямеччыны бетоннымі мурамі.

Як кажуць, апэтыт прыходзіць з ядой. Ледзь бальшавікі паспелі пераканацца, што іхны чарговыя крокі укаранаваўся для іх посыхам, яны пачалі «мамаць» далей: у сваёй апошній ноце Масква пачала ўжо дамагацца кантролю над паветраным спалучэннем паміж Захадам і Бэрлінам, намагаючыся абмежаваць права заходніх саюзнікаў сваёй інтэрпрэтацыяй пагаднення ў гэтым пытанні. Гэтае «маманыне» адбываецца ня толькі на дыпляматычным полі. Байдай у той- же самы час у Бэрліне мела месца некалькі вельмі харектэрных і, на нашу думку, красамоўных інцыдэнтаў.

Паводле пагаднення чатырох быльх

паводле пагадненія, і адразу патэлефанавалі ў свою галоўную кватэру. Прыйшоў палкоўнік і заявіў прадстаўніком ўсходніх саюзнікаў паліція, што калі на працягу паўдэнівіні на зьяўліца савецкі адказны афіцэр, дык аўтобусы паедуць далей ў Усходні Бэрлін. Савецкі афіцэр не зьяўліўся — і аўтобусы паехаў далей, ня сустракаючы ніякага супраціву.

Чаму мы спыняемся над гэтым інцыдэнтам? На нашу думку, яны зъяўляюцца, так сказаць, перадсмакам таго, што падыходзіць Крэмль для сваіх быльх саюзнікаў у далейшым. Цяпер ён толькі мацца грунту, якія далёка ён можа пайсьці.

Зусім натуральная, што раздзымутая бальшавікамі праблема Бэрліну прыцягнула ўвагу целага съвету. Але траба дзіўніцца, што адказныя паліцічныя дзеяньнікі Захаду канцэнтруюцца на ёй бадай ўсю ўвагу, як бачачы, ці стараючыся ня бачыць, як той саромлівы ігрок, іншых карткі бальшавікоў, — картаў, якіх гэтак японійцы ня вельмі ўжо стараюцца ўжыць.

Яшчэ адно пагадненіе зламанае — Усходні Бэрлін ад Захаднія адгароджаны. Наступны-ж, абвешчаны ўжо загадзі Xрушчовам крок — гэта, падпісаны не мірнай спартанай умовы з савецкай зонай Нямеччыны.

У той час, калі ноты ў выказванні Хрушчова адносна Захаднія Бэрліну ў ўсіх спалучаных зь ім правоў заходніх саюзнікаў супэрэлістычнай вайсковай агенцтвам — наступны-ж, абвешчаны ўжо загадзі Xрушчовам крок — гэта, падпісаны не мірнай спартанай умовы з савецкай зонай Нямеччыны.

У той час, калі ноты ў выказванні Хрушчова адносна Захаднія Бэрліну ў ўсіх спалучаных зь ім правоў заходніх саюзнікаў суперэлістычнай вайсковай агенцтвам — наступны-ж, абвешчаны ўжо загадзі Xрушчовам крок — гэта, падпісаны не мірнай спартанай умовы з савецкай зонай Нямеччыны.

Зломіць ужо не адно з чаргі пагадненія, а цэлі шэрштаг умоваў — Ялтансскую, Тегеранскую, Потсдамскую, — умоваў, якія заходнія саюзнікі выконвалі бадай да літары; умоваў, пад прыкрыццём пісьменнікі ўсе ішчэ ўцікаюць ад гэтак званай сучаснай тэматыкі, а інакшія — ня хочуць фальшаваць речыснисці, хоць за гэта партыя крытыкавала іх няраз.

Цяпер Мазураў павёў наступ на інтэлігенты.

Падыходзіць Крэмль для сваіх быльх саюзнікаў у далейшым. Цяпер Мазураў павёў наступ на інтэлігенты.

</div

Тыдзень паняволеных народаў у Чыкага

Галоўная ўрачыстасць Тыдня Паняволеных народаў адбылася сёлета ў Чыкагу ў ліпені.

Падрыхтоўка да гэтай урачыстасці пачалася некалькі тыдняў перад гэтым, калі палкоўнік Райлі склікаў агульную нараду ў Гарадзкай управе. У нарадзе гэтай узялі ўдзел прастаўнікі трыцацёх нацыянальнасцяў, якія абмеркавалі праграму ўрачыстасці.

З нагоды Тыдня Паняволеных Народаў губернатар штату Ілінойс Otto Kerner і мэр гораду Чыкага Рычард Дэйлі выдаў адмысловыя граматы. Мэр гораду Чыкага ў сваёй грамате заклікаў усіх вернікаў маціцца ў сваіх сівітвянях за аднаўленыне незалежнасці й рэлігійнай свабоды ў краінах, захопленых маскоўскім камунізмам.

Сёлета Гарадзкая Управа пайшла на сустрач усім нацыянальным групам, якія выказалі жаданье ўзяць удзел у адзначэнні Тыдня Паняволеных Народаў, і навет аплацила выдаткі на транспарэнты з надпісамі паасобных краінаў.

На асаблівую ўвагу заслугоўвае прамова прафесара Льва Даўранскага з університету Джорджтаун. Професар Даўранскі зляўляеца старшынём Камітэта Паняволеных Народаў, а таксама Украйнскага Кантрэсавата Камітэту. Прамоўца вельмі пераканаўна акрэсліў паларажэнне ў камуністычным съвеце. Ен

Брэнт парку, над прыгожымі возарамі камуністымі, змагаліся ў змагаючыца за сваё вызваленіне. Яшчэ які так даўно прыходзілі весткі аб дзеяньнях партыі заняту на Украіне, Беларусь ды іншых акупаваных камуністымі, краінах.

Кіраўніком урачыстасці быў палкоўнік Райлі, які сказаў кароткую ўступніцу слова. Пасля яго прамаўліў кангрэсмен Растэнкоўскі, які падаў гісторыю ўзысканення Тыдня Паняволеных Народаў.

На асаблівую ўвагу заслугоўвае прамова прафесара Льва Даўранскага з університету Джорджтаун. Професар Даўранскі зляўляеца старшынём Камітэта Паняволеных Народаў, а таксама Украйнскага Кантрэсавата Камітэту. Промоўца вельмі пераканаўна акрэсліў паларажэнне ў камуністычным съвеце. Ен

Прастаўнікі беларускіх арганізацый у Чыкаге, якія ўзялі ўдзел у адзначэнні Тыдня Паняволеных Народаў.

учасныя палітычныя вобразы дэльвю падкрэсліў, у якіх цікіх эканамічных — гэта значыць вольнага й демакратычнага съянняў народы, знаходзіцца Савецкі Саюз. Акіяны зменшаны ў тыдніку «Фігаро Літэрэ», Морыяк — сябра Французскай Акадэміі, ляўрэат Нобеліўскай прэміі і да крыхавага здушэння вугорскай рэвалюцыі — актыўны сябра Таварыства французска-савецкай прыязні. У відзіку жахлівых падзеяў у Бугорчыні ён выступіў з гэтага сумліўнай вартасці таварыства савецкіх «попутчыкоў».

Цяжка не згадзіцца з гэтымі словамі

ўзмацнення фронту супраць камуністычнага наступу ў форме радыёперадачаў у шырэйшым памеры ўсіх моваў съвету. Гэтыя перадачы павінны ўсё ведамляць народы Паўднёвай Амэрыкі Азіі, якія знаходзяцца ў цяжкім эканамічным паларажэнні, што камунізм насе з сабой не дабры, а паняволенне ўсіх дзялянках жыцця. Мы павінны таксама падтрыміць на духу ўсё народы, якія знаходзяцца за залежнай за-

слонай, — сказаў прамоўца.

Кангрэсмен Мэдден заявіў таксама, што ён рабіць заходы, каб звымсьціца

«Congressional Record» (афіцыйным органе амэрыканскага кангрэсу) важнейшыя

правомовы на ўрачыстасцях Тыдня Паняволеных Народаў, пастановы Камітэта Паняволеных Народаў, а таксама

стварыць Кангрэсавы Камітэт, якій за-

няўся справамі ўсіх паняволеных камунізмам народу.

Гэта съветчыць выразна аб тым, як

глыбака ляжыць на сэрцы амэрыканскага народу справа нашых народу.

Пасля адсыпвання Гімну Паняволеных Народаў, была прачытаная разрозненія, у якой выказаецца станоўка съветчыць

з вытрымай, чы ўсім змагацца спосабамі з гэтага «сусідавання», бо сусідаванне гэтае

боку, — падкрэсліў прамоўца, — чырвонага змагацца бальшавікамі як адзін з

воня импэрия не стаіць так моцна на этапу на шляху да апанавання ім цэ

свайм фундамонце, як заяўляюць камунальныя съветы. У канцы сваіх прамоў кан-

ністичныя вададары, Народы, падбітыя гэтым падкрэсліў патрому

Папаўзуха-завіруха
Шэпча, шэпча штось да вуха
Аб музыцы-дудаграю,
Аб пшанічным караваю.

Сынекім надзячы начлегам,
Пасыпае сном і сънегам,
Лазам лезе ў сэрца, ў вочы
Зазірае патарачай.³⁰

Узяты тут жыўцом у Гаруна вобраз і гукапіс цесна вяжуцца і з самым цэнтральным ідэйным вобразам — вобразам «паяжджанаў», у якім бязь цяжкасці распазнаецца і той самы «Народны Сакратарыят Беларусі», усе незалежнікі-сакавікоўцы нааагул, з Гаруном сярод іх, якіх якраз тады гнала «ў бяспрыстаныне, бесправасцьце» з Беларусі бальшавіцкай «папаўзуха-завірухой».

Няма чаго казаць тут аб дзеяньні «Матчынага Дару», што на нейкія ледзь ня пяць год заставаўся на, казаў той, «бязвыдавеччы» тых год — апошнім словам-кніжкаю беларуское пашэсці (прыгадайма, што наступнімі па «Матчынам Дары» 1918 г. зборнікамі гэтае пашэсці было ўжо толькі Купалава «Спадчына», Коласава «Водгүльле» ды Ясакараў-Бядулева «Пад родным небам», выданыя ў 1922 г.), на маладых, пачынаючых пашэсці, як Чарот, Жылка, Дубоўка (для апошніяго «Матчын Дар» быў, паводле ягонага съветчаныя, нааагул першыя беларускую книжку, пазнаано ім, ды адным із штуршкоў на шляхах беларускага пашэсці). Дзеяньні гэтае засыпанае самапрызнаныямі гэйзі маладых (з якіх Чаротава ўжо ўспаміналася вышэй, Дубоўкава — у вадмысловым вершы памяці Гаруна ў першым зборніку Дубоўкавых вершаў «Строма») ды іхным творствам, у якім некаторыя мамэнты гэтага парадку адзначаліся і крытыкаю (Адамам Бабарэкам у Дубоўкі, аб чым будзе далей, намі ў Жылкі ў «Творах» апошніга, выданых на эміграцыі).

Адзін, па першых, згаданых вышэй рэцензіях, «Матчын Дар», дый, зрешиць, увесі Гарун, як пашэсця, заставаліся вонкакі паважнага крытычнага разгляду ѹ літаратураведнага аналізу аж да 1920 г., калі выйшла — якраз у часе паштавае съмерці — першай ў нас «Гісторыя Беларускага Літаратуры» Максіма Гарэцкага, з якое мы ўжо ўзялі паданую вышэй біяграфіч-

ную даведку пра пашэсця. Але апрача гэтае даведкі, Гарэцкі дай тут цэлы лік агульных і прыватных назіраньняў дый нааагул нарыс ўсаго творства пашэсця, што з усіх нарысаў у ягонай кнізе ѹ дасюль не застарэлы і ў васноўным не перакрыты пасыльшымі крытычнымі й літаратураведнымі працамі.

Пасловіму пашоваму вызанчыў Гарэцкі асноўны тон Гаруновы пашэсці, хоць і «на першым пляне» яе паставіў той-жэ мамент нацыянальнага эрасу, што й цытаваны вышэй адзін з першых рэцензэнтаў «Матчынага Дару» Павал Любецкі, яшчэ больш паглыбіўшы адзін тэзу апошніягі:

У далікатнай засмучонасці настрою, у шчырасці пашэсці і трагічнасці думак — галоўная цэннасць пашэсці Гаруна. На першым пляне ў яго заўсёды стаіць **ніз-вычайна, бязъмернай любоў да бацькаўшчыны**. Любоў гэтага гарманічнага ахапляе родны край з боку нацыянальнага, так і з боку сацыяльнага. І гэта на слова правадыра, каторы паказуе сваі нацыі новыя дарогі, а гэта горкае плаканье прарока Іерэміі, праняўшыся якім, народ сам павінен знайсці найлепшыя шляхи ѹ вызваленіню.³¹

Крыху далей тое самае яшчэ раз падчырквецца ѹ ўзмацненія:

Песьні Гаруна зъянняюць думку, што няма нацыянальнага адраджэння без сацыяльнага, а сацыяльны дабраўшы нічога няварты бяз волі нацыі. Тую думку ён навет ная выказуе словамі, яна неяк сама чуецца зъ яго плаканьня, бо гэтага думка — частка яго душы, даводзіць яе ёсць тое самае, што даводзіць аўтам сялым жыццем.³²

У гэтай роўніцы вызанчыца й Гарунова месца сярод нашаніцца:

Ягония адраджэнцікі абрэзы ѹ жаданьні, можна сказаць, агульна-нашаніцкія («Як наядарыца мінота», «Хай на лілюцца дажджы» і інш.), але ніводзін нашанівец не прамаўляе з такой вялікай шчырасцю, балючасцю і праудзівасцю пашэсці, як гэта рабіць Гарун.³³

Трапынай прыватныя характеристыкі некаторых пашовіх твораў «Матчынага Дару», як, прыкладам, вершу «Вялікія»:

«Перш за ёсць відавочна, што вялікія тэхнічныя дасягненні супадаюць з пагрозай разбурэння ўсаго съвету. Першы раз такую пагрозу даводзіцца прыміць паважніка. Яна выходзіць з вуснаў Хрушчова, які быццам быў поспехамі тэхнікі.

Вялікага пісьменьніка. Треба сказаць, што ў гэтым вар'яцтве маскоўскіх верхаводаў ёсьць мэтад — мэтад, выпрабаваны гадамі. Гэта мэтад запалоханыя.

Яго ўжываў Сталін, а Хрушчоў давёў яго да дасканаласці.

Тут варта сказаць пару слоў у «апраудынне» Хрушчова. Калі расыпешчным дзеямі старшыня дазваляюць баўлянца з запалкі і гэтым дзеямі пашынажа: «або давайце цукеркі, або падпалім дом» — ад дзяцей трэба адабраць запалкі. А замест гэтага дзеямі даюць цукеркі, каб іх супакоіць. Пэўна-ж, пры такім състэмам заўсёды існуе небяспека, што дом загарыцца.

Да маскоўскіх кіраўнікоў Захад стаўніца якія да прыгаданых нам дзяцей: замест адабраць ад іх запалкі — давалі цукеркі. Пашынажаў ад Тэгерану й Ялты да сянянняня дня ім рабілі бискоўкі ўстапкі. Кажуць: атэпты прыходзіць падчас яды. Дык у меру гэтых уступак павялічваюцца атэпты савецкіх вадароў. Да гэтага ж яны ніколі не хавалі, што галоўная іхня мэта — падварэнне ўсаго съвесту камуністычнай дыктатуры.

Узінкае пытаньне: ці Хрушчоў заўдады хоча татальнай вайны? Вось-ж, можна адказаць, што ў дадзенай мэмант не ён меў і мае сотні нагоды спраўваць такую вайну, аднак гэтага не зрабіў. Праўда, ён часам ідзе на съмлільныя правакацыі, як, прыкладам, на Кубе, аднак задалёка паклікаваўся прыкладам савецкіх «попутчыкоў». Гэта яскрава выявілася пры нядыўнім ўзмацненні амэрыканскага вайсковага гарнізону ў Бэрліне. 1500 амэрыканскіх жаўнеруў ішлі 180 кіламетраў праз савецкую зону Німеччыны. Акцыя больш сымбалічная, але съмелая й паказальная. Адзін прыгадковы стрэл усходня-німецкага падпіліца мог бы віклікаваў авантур. Аднак гэтага стрэлу ня было, і амэрыканцы спакойна даехалі ў Бэрлін, — толькі пад траскучым абстрэлам савецкай пратаганды.

Існуе аднак небяспека, што электрычныя міжнародны атмасферу пагрозамі ѹ шантажам, Хрушчоў урэшце сама зможа кантроляваць валтажу гэты атмасферы і выбух можа здарыцца без ягоўнай волі, прыладкова, Хрушчоў жан-люе агнём калі бочки з порахамі. Ён упэўнены ѹ сваім майстэрстве і ў тым, што выкліча паніку сярод гледачоў.

На шчасце панікі яшчэ няма, аднак той-сéй шэпча: «а раптам ён падпіліць дом, дык лепш дадзём яму яшчэ адну цукерку».

Загадзя можна быць упэўненым, што гэта праблемы не развязана, і Хрушчоў, зъўшы яшчэ адзін пукерак, пачне шантажам дэмагаца яшчэ больш. Адзінай рада — пакуль ня позна — адабраць ад вар'ята агонь, бо ў іншым выпадку ў кожную хвіліну трэба спадзявацца няшчасці.

Апрача «Матчынага Дару», Гарэцкі — і тут ён літаральна

адзіні ў цэлай нашай крэтычы

